

รายงานเรื่อง การส่งเสริมอาชีพหมอนวด ตาบอดในประเทศไทย*

เพชรรัตน์ เตชวัชร[†]

องค์กรเพื่อคนตาบอดและของคนตาบอดในประเทศไทยมีความยินดีและนับเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้รับเป็นเจ้าภาพจัดงานสัมมนาการนวด ครั้งที่ 12 ของสหภาพคนตาบอดโลก (ภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก) ณ โรงแรม โกลเด้น ทิวลิป ซอฟเฟอรินจ์ ระหว่างวันที่ 5-7 พฤษภาคม 2557

พวกเราเชื่อแน่ว่าผลของการจัดงานในครั้งนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมากแก่คนตาบอดโดยเฉพาะในวงการนวดไทย

70 กว่าปีที่แล้วคนตาบอดในประเทศไทยเป็นกลุ่มคนที่ไร้ความสามารถ เป็นภาระของครอบครัว การมีบุตรตาบอดในครอบครัวเชื่อกันว่าเป็นกรรมเก่าของครอบครัวนั้นๆ ในขณะนั้นคนจำนวนมากคิดว่าเด็กตาบอดดีกว่า โต๊ะ เก้าอี้ หน้อยนั่งตรงที่ยังพูดได้

หลังจากที่มีสเจเนวีฟ คอลฟิลด์ สตรีตาบอดชาวอเมริกันได้เข้ามาก่อตั้งโรงเรียนสอนคนตาบอดเป็นแห่งแรกในปี พ.ศ 2482 ความเชื่อและทัศนคติ

เกี่ยวกับคนตาบอดได้ค่อยๆเปลี่ยนไป คนตาบอดก้าวหน้าขึ้นเรื่อยๆหลังจากที่รัฐบาลได้ให้ความสนใจต่อคนพิการโดยผ่าน พ.ร.บ การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ 2534 และ พ.ร.บ ส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ 2550

ประชาชนมีความเข้าใจและทัศนคติที่ดีขึ้นต่อคนตาบอดเพราะได้พบปะกับคนตาบอดที่ได้รับการฝึกอบรมจากสถาบันของคนตาบอดและเพื่อคนตาบอดที่มีเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อยๆ ขณะนี้มีโรงเรียนตั้งขึ้นเพื่อเด็กตาบอด 14 แห่งในประเทศไทย ถึงกระนั้นก็ตามมีเด็กตาบอดหลายพันคนที่เข้าเรียนร่วมกับเด็กตาดีในโรงเรียนทั่วไป มีศูนย์ฝึกอาชีพของคนตาบอด 5 แห่งทั่วประเทศไทย มีคนตาบอดกว่าหนึ่งพันคนที่ได้รับปริญญาตรี กว่า 100 คนได้รับปริญญาโท และ 3 คนที่ได้รับปริญญาดุษฎีบัณฑิต มีคนตาบอดที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆในการประกอบอาชีพดังนี้ ครู พนักงานรับโทรศัพท์ใน call center พนักงานขายทางโทรศัพท์ นักดนตรี พนักงานในโรงพยาบาล หมอดู ขายเป็นล็อตเตอรี่ หมอนวด เป็นต้น คนตาบอดบางคนก็ประกอบธุรกิจส่วนตัว รายงานฉบับนี้จะเน้นเรื่องการพัฒนาและอนาคตของหมอนวดตาบอดในประเทศไทย

[†]ประธานมูลนิธิส่งเสริมอาชีพคนตาบอด

*นำเสนอในงานสัมมนาการนวดครั้งที่ 12 ของสหภาพคนตาบอดโลก (ภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก) ณ โรงแรม โกลเด้น ทิวลิป ซอฟเฟอรินจ์ ระหว่างวันที่ 5-7 พฤษภาคม 2557

การสอนนวดไทยให้กับคนตาบอดอย่างเป็นทางการเริ่มขึ้นที่ ศูนย์พัฒนาสมรรถภาพคนตาบอดของมูลนิธิช่วยคนตาบอดในพระบรมราชินูปถัมภ์ เมื่อ พ.ศ. 2520 โดยนายเพชรรัตน์ เตชะวัชร (กรรมการมูลนิธิฯ) ได้เชิญ อาจารย์ พิเศษฐ เบญจมงคลวารี มาสอนนวดไทยให้กับเด็กนักเรียนที่ศูนย์พัฒนาสมรรถภาพคนตาบอดของมูลนิธิช่วยคนตาบอดในพระบรมราชินูปถัมภ์และสถาบันคนตาบอดอีกหลายแห่งตั้งแต่บัดนั้นจนท่านได้เสียชีวิตในปี พ.ศ. 2555 ศูนย์พัฒนาสมรรถภาพคนตาบอดรับตาบอดชาย 40 คน ในหลักสูตรนวดไทย 2 ปี (1,500 ชม.) กว่า 500 คนได้จบจากสถาบันแห่งนี้และได้ไปประกอบอาชีพในร้านนวดต่างๆ และบางคนได้ตั้งร้านเป็นของตัวเองรายได้ของ หมอนวดเหล่านี้เฉลี่ยราว 900 เหรียญสหรัฐฯ ต่อเดือน

ศูนย์ฝึกอาชีพหญิงตาบอดสามพรานของมูลนิธิช่วยคนตาบอดในพระบรมราชินูปถัมภ์เป็นอีกสถาบันหนึ่งที่สอนนวดไทยในตอนแรกได้สอนเฉพาะการฝีมือและหลักสูตรเบื้องต้นในการดูแลตัวเองต่อมาได้ตระหนักว่านวดไทยเป็นอาชีพที่จะให้ตาบอดหญิงเหล่านี้ใช้เลี้ยงชีวิตได้จึงได้นำหลักสูตรนวดไทยจากศูนย์พัฒนาสมรรถภาพคนตาบอดของมูลนิธิช่วยคนตาบอดในพระบรมราชินูปถัมภ์มาสอนจนปัจจุบันนี้

มูลนิธิ คอลฟีลด์ เพื่อคนตาบอดในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2523 เป็นอีกสถาบันหนึ่งที่สอนนวดไทย ครูเครื่อง ศรีบัวพันธ์ เป็นผู้บุกเบิกการนวดไทยในสถาบันแห่งนี้มีหลักสูตร 6 เดือน (720 ชม.) กว่า 600 คนทั้งตาบอด ชายและหญิง ได้จบจากสถาบันนี้ประเทศเพื่อนบ้าน อย่างเช่น ลาว มาเลเซีย สิงคโปร์ ญี่ปุ่น มองโกเลีย ได้ส่งนักเรียน

ตาบอดมาเรียนที่มูลนิธิคอลฟีลด์ ครูเครื่องเป็นครั้งคราวได้เดินทางไปยัง ลาว มาเลเซีย เพื่อช่วยสร้างหลักสูตรนวดไทย

ศูนย์การเรียนรู้และสาธิตอาชีพคนตาบอดธนบุรีของสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทยเป็นอีกสถาบันหนึ่งที่สอนนวดไทยหลายหลักสูตร 100 ชม. และ 300 ชม. ในปี พ.ศ. 2538 และ พ.ศ. 2540 ภายใต้โครงการของธนาคารโลกคนตาบอดและสตรีผู้ด้อยโอกาสกว่า 1,000 คน ได้จบหลักสูตรนวดไทยใน พ.ศ. 2548 ทางศูนย์ได้รับอนุมัติจากกระทรวงแรงงานให้ทดสอบมาตรฐานนวดไทยระดับ 1 และ 2 150 คนตาบอด ชายและหญิง ได้รับการอบรมให้เป็นครูนวดไทย

ศูนย์ฝึกอาชีพคนตาบอดสนามชัยเขตของมูลนิธิส่งเสริมอาชีพคนตาบอดอยู่ในเนื้อที่ประมาณ 100 ไร่ ในอำเภอสานักชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา มีอาคารเรียน มีหอพัก ชาย หญิง อาคารสัมนา สนามโกลบอล พื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ปลูก พืช ผัก ผลไม้และสมุนไพร รับทั้ง ชาย และ หญิง ตาบอดได้รุ่นละ 40 คน เรียนในหลักสูตรต่างๆ เช่น การดูแลช่วยเหลือตัวเอง การใช้ไม้เท้าขาวในการเดินทางเขียนอ่านอักษรเบรลล์ ดนตรี เกษตรเบื้องต้น และนวดไทย คนตาบอดที่เข้ามาอบรมในศูนย์ฯ พื้นฐานความรู้แตกต่างกันมากบางคนไม่มีพื้นฐานความรู้เลย บางคนได้รับการอบรมจากศูนย์อื่นมาบ้าง บางคนจบปริญญาโทแล้วแต่ได้รับอุบัติเหตุมาตาบอดที่หลัง ดังนั้นทางศูนย์ต้องยืดหยุ่นการสอนให้กับคนเหล่านี้แต่ทางศูนย์ให้ความสำคัญกับนวดไทยเป็นพิเศษหลังจากอบรม 1 ปี คนตาบอดส่วนใหญ่สามารถไปประกอบอาชีพเลี้ยงตัวเองได้ ขณะนี้ตาบอดชาย หญิง จำนวนกว่า 700 คน ได้จบจากสถาบันนี้และไปประกอบอาชีพในร้านนวดต่างๆ บาง

คนได้ตั้งร้านนวดของตัวเอง มีนักเรียนจากประเทศลาว 7 คน (ชาย 5 หญิง 2) ได้มารับการอบรมจากศูนย์และได้กลับไปประเทศลาว

หมอนวดที่ต้องการเลื่อนระดับจากหมอนวดเพื่อสุขภาพไปยังนวดรักษาโรคจะเข้ามากรุงเทพมหานคร สำนักงานใหญ่ของมูลนิธิส่งเสริมคนตาบอดเข้าอบรมในหลักสูตรเตรียมความพร้อมเพื่อสอบรับใบอนุญาตประกอบโรคศิลปะในสาขานวดไทยสำหรับผู้พิการทางสายตา (หลักสูตร 2 ปี) ขณะนี้มีคนตาบอดจาก 5 สถาบัน จำนวน 34 คน ได้รับใบอนุญาตประกอบโรคศิลปะในสาขาการแพทย์แผนไทยประเภทการนวดไทย

มีเรื่องที่น่าสนใจจะเล่าหนึ่งเรื่อง ในจำนวน

นักเรียนของศูนย์ฝึกอาชีพคนตาบอดสนามชัยเขต มีชายหนุ่ม 1 คนตาบอดเนื่องจากทะเลาะวิวาทกัน นักเรียนคนนี้เอาใจใส่ต่อหลักสูตรต่างๆ จนจบหลักสูตรนวดไทยและได้เป็นหมอนวดที่มีคนนิยมสูง เขาได้ส่งรายได้ส่วนหนึ่งไปให้แม่ผู้ชราเป็นประจำ วันหนึ่งหญิงชราได้เข้าพบประธานมูลนิธิฯ และขอบคุณที่ทางศูนย์ฯ ได้ช่วยแม่ลูกคู่นี้ หญิงชราได้เล่าว่าก่อนที่จะมาคนนี้จะตาบอดมีแต่สร้างเรื่องปัญหาไม่เว้นแต่ละวัน มีเรื่อง ดี รัน ฟัน แทะ กับชาวบ้านตลอดเวลา หลังจากตาบอดและได้รับการอบรมจากศูนย์ฯ เขาได้เปลี่ยนเป็นคนละคน ถ้ารู้อย่างนี้แต่ต้นอยากให้เขาตาบอดเสียตั้งนานแล้ว

Thailand Country Report: The Promotion of Blind Masseurs in Thailand

Pecharat Techavachara*

Organizations of and for the Blind in Thailand have great privilege in organizing the 12th WBUAP Massage Seminar at Golden Tulip Sovereign Hotel, Bangkok, Thailand during 5-7 May 2014. The outcome of this significant event will surely bring great benefit to people in the field of blindness particularly those in the field of massage.

Seventy some years ago, blind people in Thailand were helpless and a burden to their family! Having a blind child in one family was a belief that the family must have had a great sin in their past lives! Many people thought at the time that blind children were a bit better than chairs and tables because they could talk. After Miss Genevieve Caulfield, an American Blind lady, came to Thailand in 1939 and found the first school for the Blind, the belief regarding blindness and blind people has been gradually changed. Much progress has been achieved after Thai Government began to pay more attention to the Disabled by passing the Rehabilitation Act in 1991 and Persons with Disabilities Empowerment Act in 2007. The public awareness concerning the Blind has been increased

by demonstration of well trained blind people in our society and the increasing numbers of institutions, organizations of and for the Blind throughout Thailand. Besides special schools set up especially for the Blind (now 14 schools), thousands of blind students are studying with sighted students in public schools. There are 5 vocational training centers for the Blind throughout Thailand. Now there are more than one thousand of blind people with Bachelor Degrees and over a hundred with Master's Degrees and three persons with doctorate degrees (two men and one lady). There are more and more blind people engaged in the occupations of teachers, telephone operators, call center, telemarketing, musicians, health masseurs, hospital workers, astrologers, lottery tickets selling, etc. We also have blind people self employed in various businesses.

This report will deal mainly with the development and progress of the massage for the Blind in Thailand.

The teaching of Thai massage to the Blind started in 1977 at the Skills Development Center for the Blind of Foundation for the Blind in Thailand under the Patronage of HM the queen. When Mr. Pecharat Techavachara (board member then) introduced AJ. Pisit benjamongkulvaree, one of the most re-

**President, Foundation for the Employment Promotion of the Blind*

noun Thai massage teachers. He began teaching Thai massage at the Skills Development Center and other organizations for and of the Blind since then till his death in 2012.

The Skills Development Center for the Blind enrolls 40 blind men in a two year Thai massage course (1500 hours). Over 500 men have graduated from this institution and work in various massage shops and many of them have set up their own massage shops. The monthly average income of these masseurs is over \$900.00.

Sampran Rehabilitation & Vocational Training Center for Blind Women is another institution under Foundation for the Blind in Thailand under the patronage of HM the queen conducting Thai massage course for blind women. At the beginning, this institution conducted only art and craft and independent living skills courses. Later they have adapted massage course from the Skills Development Center for the Blind because they realize that massage skill will enable these girls to earn their own living.

Thailand Caulfield Foundation for the Blind under the Royal Patronage of her Royal Princes Maha Chakri Sirinthorn, established in 1980, is another organization conducting Thai massage courses. Kru Kruang Sribuapun, a renown blind masseur initiated the massage teaching for the institution. The course takes 6 months (720 hours). Over 600 blind men and women graduated from Caulfield Foundation. Our neighboring countries: Laos, Malaysia, Singapore, Japan, and Mongolia also sent their blind students to take massage courses in Caulfield Foundation.

Kru Kruang occasionally went to Laos

and Malaysia to help setting up massage courses.

Thunburi Lifelong Learning and Career Demonstration Center for the Blind under the Thailand Association of the Blind is another organization conducting several Thai massage courses in 1995, ranging from 100 hours to 300 hours. In 1997, under the world bank program, over one thousand blind men and women finished massage training. In 2005, the center was approved by the Ministry of Labor to set up Thai Labor standard test level 1 and level 2 for masseurs and masseuses. 150 blind men and women have been trained to be massage teachers.

Sanamchaiket Vocational Training Center under Foundation for the Employment Promotion of the Blind located in Chacheonsao province (120 KM's to the east of Bangkok), in the area of 100 Rai or about 50 Acres. The compound consists of a number of buildings and houses: dormitories, class rooms, meeting and seminar rooms, goal ball court, etc. The majority of the land is utilized in growing fruits trees and herbs. Forty blind men and women, the age ranging from 18 to 40, a year are enrolled, taking several courses: Orientation and Mobility, Independent Living Skills, Braille, Music, Plant care, and Massage.

The trainees are very much varied in education levels and personal skills. Some have formal education, some never gone to schools and some just became blind due to accident. The training has to be adapted to their individual needs. Of course, health massage training is emphasized because after one year at the center, most of them can

earn some living. The advance masseurs come to the head quarter of the FEPB in Bangkok for further two-year training to become medical masseurs.

Up till now, over 700 blind men and women have been graduated from the center. Practically all of them can earn their own living, some of them operate their own massage shops.

There were also 7 students (5 boys and 2 girls) from Laos graduated from the center.

There is a interesting episode I would like to share. There was a man in his thirties came to the center requesting to be our

trainee. He came in a bad shape: he was blinded in a fight.

He did very well in all the courses and later became one of our best masseurs.

He regularly sends part of his earning to his old mother. One day, the old woman came to me and thanked me for helping her son. She said, "After he became blind, his personality and his behaviors changed entirely: from a roguish person, always giving me all the troubles to a very nice well behaved person. I wish he could have be blinded much earlier!"